

det gennemført en Gang, vil byde. Skulle de ikke udelukkes, saa er det ikke til at forstaa, hvorfor de smaa Jordbrugere skulle udelukkes. Men ganske vist, de Herrer ere i Forlegenhed med de smaa Jordbrugere, derfor udtale de sig højst forskelligt, nogle i Øst, andre i Vest, angaaende den Maade, hvorpaa de havde tænkt at ville behandle de smaa Jordbrugere.

Man kan se, at ogsaa det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (Bang) er i Forlegenhed dermed. Man kan se det af den meget interessante Afhandling af ham, jeg har haft den Ære flere Gange at citere. Man kan se deri, at det ærede Medlem ikke ret ved, hvordan han skal dreje sig i denne Sag. Han udtrykker sig derfor — man kan sige — meget uldent, meget forsigtigt: det behøves ikke, eller: man kan tænke sig, at de ikke komme med. Men der er derimod noget, man ikke kan tænke sig, og det er, at hvis de ikke skulde komme med straks, at de saa ikke skulde faa Lyst til at komme med senere i dette saa overordentlig interessante og nyttige Samfund, som de Herrer tænke paa at faa stiftet. Det vil snart vise sig, at de komme af sig selv, faa Lyst til det, fordi de ville se, at der er Goder nok, som de Herrer aldrig nogen Sinde have drømt om, men som derimod det ærede Medlem har drømt om og drømt lyse Drømme om. Hvor lyse hans Drømme ere, skal jeg anføre et Eksempel paa. Han har regnet ud, at hvis Pengene bleve delte paa passende Maade, vilde hver Familie kunne have gennemsnitlig 2,500 Kr. om Aaret at leve af, men naar de faa deres Samfund indrettet, som han ønsker, ville de kunne naa op til 4—5,000 Kr. i Gennemsnit, eller de ville kunne faa Værdier, der svare dertil. Og det ville de vel at mærke kunne faa med 4—5 Timers Arbejde om Dagen eller endnu mindre, tilføjer det ærede Medlem. Man maa sige, at det er overordentlig tiltalende og lovende Forhold, det ærede Medlem skildrer, og han skildrer dem endnu lysere, for han skildrer, hvorledes de uden Penge, uden Arbejdsanvisninger kunne gaa hen og tage de almindelige Livsfornødenheder i de store Vareoplæg, som Staten opretter, ganske som de have Lyst til. Han skildrer, at der er ikke Spor af Grund til at vente, at de skulle tage mere, end de behøve, for de vide jo, at de kunne tage i Morgen igen. Hvor kan det falde en Mand ind, der ved, der er Vand nok at faa, saa snart han blot drejer paa Vandhanen, at lade hele Gulvet over-

svømme af Vand? Det er tilstrækkeligt at tage et Glas ad Gangen, og saaledes ogsaa med det andet. Ja, man maa tilstaa, at det er lyse Drømme, saa lyse, at det ærede Medlem endogsaa er kommen til ved sin livlige Fantasi at minde mig om Per Gynt, som giver en livlig Skildring til sin Moder af, hvordan han rider paa Bukken gennem Luften, og jeg kan forstaa, at hvis det ærede Medlem kan faa Husmændene til at se paa Sagen paa samme lyse Maade, saa er det ikke saa sært, om Husmændene ville lade sig trække til denne Side. Men jeg tvivler paa, at de ere i Stand til at tilegne sig det, og for Resten, selv om det nu var saa, at de skulde være saa selvstændige, er det meget vanskeligt at forstaa, hvorledes de skulle kunne bevare denne Selvstændighed som en Oase i Ørkenen i længere Tid. Jeg skal ikke her komme videre ind paa det — det vilde føre for vidt i denne sene Aftentime nærmere at begrunde det —, men jeg skal blot oplæse en Udtalelse, som de Herrer maaske ville have en vis Respekt for, fordi den er fremført af en Mand, som de dog ellers pleje at prise, det er den bekendte Franskmand Jaurès; han har holdt en Tale i det franske Deputeretkammer den 3. Juli 1897, og i denne Tale siger han følgende, vistnok sande og gode Ord: „Det er fuldkommen sandt, vi indrømme det gerne“ — det ærede Medlem vil maaske ikke gøre det, men han gør det nu gerne —, „at selv om Ejendomsretten til Bondejorden vedbliver at bestaa, vilde den uvægerlig forvandles under den socialistiske Ordning, fordi de nationale Forvaltningsorganer nødvendigvis maatte overtage den hele Produktion.“ Dette, synes jeg, er klart og tydeligt nok, og hvad det saa betyder for de smaa Jordbrugere, at de Herrer sige, at de skulle ikke frygte, de skulle nok faa Lov til at beholde deres Køer og deres Høns, det behøver jeg vist ikke at paapege.

Dernæst skal jeg vende mig med nogle Bemærkninger til det ærede og meget ansete Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen). Dette ærede Medlem har vist ikke rigtig fulgt Forhandlingernes Gang her i denne Sal, og han har vist glemt at læse efter i Rigsdagstidenden. Han siger nemlig, at jeg har indført Hønsene under Forhandlingerne her i denne Sal. Det paastaar det ærede Medlem. Jeg er ganske overbevist om, at det er paa Grund af Uvidenhed, paa Grund af en Fejltagelse, at det ærede Medlem udtrykker sig saaledes,